1856. DRIE EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 75.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag**. De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 1.85, buiten Assen franco per post ƒ 2,00.

WOENSDAG 17 SEPTEMBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **ƒ 1.00** en voor elken regel meer **15** cent, behalve 35 cent zegelregt.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

15 Sept.

Het is stil aan den politieken hemel en toch zijn de kimmen niet zuiver.

Spanje is nog niet bevredigd en als de Spanjaarden zelven hunne zaken beredderen, kan het Europa weinig hinderen wat er in dat Babel geschiedt, maar het is de vraag of de toestand aldaar ook zóó zal worden, dat er interventie wordt gevraagd, of ongevraagd interventie plaats heeft.

Dit is wel voor hem, die het gold, eene moeijelijke en levens kostbare onderneming, maar het ergst is, dat het den nijd van anderen opwekt. Die een ander, in diens huis te hulp komt, gaat zelden geheel met ledige handen weder heen, en is de geredde niet attent genoeg om iets aan te bieden, dan is de redder wel eens genegen om iets te *nemen*, en over 't geen hij neemt komt dan wel geschil.

Italie is de vulkaan, die Europa het ergst bedreigt, want de twist, die daar heerscht, is niet alleen over de vraag, of de Overheid meer of minder vrijheid zal geven en in hoe verre hare magt zich uitstrekt, maar het is de kwestie tevens, nopens het wereldlijk gezag der geestelijkheid, en 't geen die ginds in 't hart van de Roomsche kerk verliest, verliest zij over de geheele wereld. Daarom volgt geheel Europa, met zoo naauwlettenden blik, den loop der zaken aldaar — daarom staat overal de geestelijkheid op haar post, en roept en klaagt over de aanmatiging — daarom is zelfs een *Napoleon* zoo huiverig, om de hand tusschen de twistenden uit te steken, de hand, die hij zoo stout verhief tegen den Beheerscher van millioenen menschen. Italie, wij herhalen het, is de gevaarlijkste twistappel, thans onder Volkeren en Vorsten geworpen, en hoe en waar hij wordt opgenomen, zal eene beroering ontstaan, die van de grootste gevolgen kan zijn, en waarvan de werking zich in elk Land van Europa zal doen gevoelen. Wordt de wereldlijke hand van *Pius IX* verlamd, dan verlamt vooral de ultramontaansche partij overal, in aanzien en magt, en menig wereldlijk Bestuur, dat haar nu vreest, en door die vreeze zwak is, zal haar, waar zij te ver vooruit trad, rugwaarts dringen, en houden op het standpunt, dat zij behoort in te nemen. Was dit eene der gevolgen van de tegenwoordige spanning in Italie, dan zou er niet te vergeefs ellende zijn geleden, en dan zou de partij der beweging aldaar zich wezenlijk verdienstelijk hebben gemaakt jegens de geheele wereld.

Griekenland is ook een klein Babeltje. Wie daar eigenlijk meester is, weet niemand, maar de Koningin in allen gevalle meer dan de Koning, en de vreemde diplomatie meer dan de Koningin, en een tijd lang, de roovers meer dan de diplomatie.

Griekenland verkeert in eene akelige positie en de grootste bron van zijne rampen is geld-schuld. Dat geeft eenige mogendheden regt, om in het beheer der Grieksche huishouding meê te praten, en doet de Regering niet, zooals zij wenschen, dan is het dadelijk: "breng de rente op!" en ach, dat kan zij niet. Wat het eind zijn zal van dat nimmer eindigend kibbelspel, is niet vooruit te zien, maar wie weet of het, bij eene herziening van de kaart van Europa, niet tot eene deeling komt. Dat zou wel aanleiding geven tot veel gekeuvel, maar de diplomatie "beknoeit" zoo veel wonderlijk tegenstrijdige zaken, dat ook deze, die aanwinst belooft, wel ten effene zal komen. Griekenland heeft veler verwachting beschaamd. Het had, in zijn oorlog tegen Turkije, de sympathie van geheel Europa, het werd, onder toejuiching van millioenen, als onafhankelijke staat herboren, het zou, dacht men, de eer zijns roemrijken naams ophouden, en het is geworden — een rooversnest. Het was vroeger de speelbal van een Heerscher, nu is het die van velen, en wat zal het einde zijn?

Turkije staat thans regt op de beenen, maar 't is onder de armen genomen van Engeland en Frankrijk. Zonder den steun van die groote krachten, zakte het in een. En wat denken die beide helpers, terwijl zij die liefdedienst bewijzen. Doen ze gelijke kracht met hetzelfde hart en tevens belangeloos? Wie zal 't gelooven? Wie durft aannemen, dat het Westen zoo vele millioenen veil had, om den Grooten Heer in het Serail te laten logeeren en het oude, wrakke Turksche Rijk, het vernederde Stamboul, overeind te houden. Maar welk doel hadden zij dan? Dat is moeijelijk te omschrijven, doch zeker is het, dat het woordje *hebben* er den grondsteen van is. *Wat* hebben? Daar zit de zwarigheid. Dit zegt niemand, omdat elk zin aan het beste heeft en niemand dat een ander gunt.

Het Westen neemt derhalve eene *wachtende* staatkunde in acht en terwijl Frankrijk en Engeland dus Zijne Hoogheid *Abdul Medjid* onder de armen houden, zeggen sommigen, dat zij den zwakken Potentaat nu en dan leelijk aankijken en zelfs dikwijls knijpen. Oostenrijk zou daarbij een medelijdend gezigt trekken.

De wereld zegt het, maar onze lezers kennen het spreekwoord: de wereld ligt in 't booze en denkt gaarne kwaad.

Maar wat zegt bij dit alles Rusland? — vraagt gij welligt, waarde lezers. Niets. Het denkt echter zooveel te meer en wacht ook *zijn* tijd, die eens gewis zal komen.

Rusland heeft veel geleerd in de jongste dagen en — met schade. Die schade zal het eens door wreken vergoeden. Dat ligt geheel in den aard der Russische politiek, en is *Alexander II* verstandig genoeg om dat plan nu te verbergen, hij zal eens Czaar genoeg zijn, om Turkije te straffen en zoo mogelijk, of juist daardoor, het Westen tevens.

Ook de alliantie tusschen Engeland en Frankrijk, de *eeuwige* alliantie, loopt welligt zeer snel haar einde te gemoet. *Napoleon III* beheerscht den toestand van Europa en dat duldt de Engelsche trots niet. Daartoe heeft het *Napoleon I* niet op St. Helena gebragt en bewaakt, en dit laat het dikwijls blijken, zoo zelfs, dat de Fransche pers, die, gelijk men weet, een wacht bij de pers heeft, John Bull ernstig en waarschuwend toeriep: "gij scheidt u af en zult weldra alleen staan!" Die herinnering deed eenig effect, en het blad, dat eenige oogenblikken te voren nog gezegd had: "Engeland is de eenige scheids-regter in Europa," liet daags daarna dit hooren: "de 2e December (coup d'état-dag) bragt den regten man (*Napoleon*) op de regte plaats. In den oorlog was *Napoleon* meester — in de finantien is hij meester — in de diplomatie is hij meester." Wel nu, roept men dien tolk der openbare opinie, of neen, de Ministerieele opinie, of neen, van *Palmerston's* opinie, toe: stel u dan nederig onder de hoede en leiding van zulk een magtig genie!

Welk eene weerhaan-politiek huldigt dat blad, zegt gij, en teregt, maar de Engelsche pers, althans een groot gedeelte daarvan, heeft geene andere geloofsbelijdenis. Zij spreekt, wat zij op 't oogenblik gevoelt, en daar dit gevoelen elk oogenblik wisselt, naarmate de omstandigheden tot haar genoegen of tot hare ergernis zijn, zoo verraadt hare taal dezelfde indrukken en verkrijgt daardoor weinig crediet. Mogt echter de Engelsche trots met Frankrijk breken — mogt Engelands belang dat eischen, en dit laatste is niet zoo geheel ongegrond, dan zou de politiek van Europa weder eene geheel andere rigting, Europa zelf daardoor eene geheel andere positie verkrijgen. Dan toch nadert Frankrijk tot Oostenrijk en Engeland tot Pruissen, en Rusland en Amerika — dan verkrijgen de groote partijen eene andere kleur.

Is dat wenschelijk? Groote, belangrijke vraag! Menigeen, die vriend is van verlichting, van vrijheid en van godsdienst, die niet wil, dat de menschelijke geest aan banden wordt gelegd, roept ja, en zou Engeland, met al zijne ruime vormen en met al de verbazende krachten, die het heeft, gaarne aan 't hoofd van andere niet katholieke Rijken, tegenover Rome, zien staan, en zelfs tegenover Frankrijk en Oostenrijk, als die de duisternis liever hadden dan het licht. Anderen, meer bezorgd voor den vrede der wereld, zien liever, dat met looven en bieden, en wederzijdsche toegevendheid, het Europeesch evenwigt worde bewaard.

Gelukkig dat er Een regeert, die alles naar Zijn raad doet en dat die raad altijd wijs en goed is.

Uit dit alles zullen onze Lezers zien, dat, naar onze *meening*, de politieke hemel niet vrij is van onheilspellende wolken, en dat wij hen niet verstandig noemen, die in hoogheid geplaatst, roepen: vrede, vrede en geen gevaar. Overal ligt brandstof, en om die te doen ontvlammen is er lust genoeg. Hier bij de heerschzuchtige priesterpartij, ten einde al de Volkeren, die Rome niet dienen en verheerlijken, ten onder te brengen, dáár bij de democratie, die haat zwoer aan al wat eene kroon draagt.

16 Sept.

De Keizer van Rusland heeft, bij gelegenheid van het kroningsfeest, verschillende gunstbewijzen, bij ukase, laten bekend maken, waaronder er drie vooral zijn, welke een zeer aangenamen indruk in Rusland zullen te weeg brengen. Ze zijn:

1o. Vrijstelling van recruteering door het geheele rijk, gedurende 4 jaren. Deze wijze en weldadige maatregel pleit voor de allezins vredelievende gevoelens, welke den Keizer bezielen, en zal krachtig bijdragen tot het geluk, het welzijn en de toeneming der bevolking van het land. Ontelbare menschen, wier armen onttrokken waren aan den landbouw en aan de nationale nijverheid, zullen nu den arbeid weêr kunnen hervatten, waardoor vele wonden, welke door den laatsten oorlog geslagen zijn, geheel geheeld zullen worden.

2o. Eene meer gelijkmatige verdeeling van het hoofdgeld en vrijstelling van betaling der achterstallige belastingen, hetgeen eene som beloopt van 24 millioenen. Hoewel wij nog niet weten, of onder het woord: hoofdgeld, bedoeld wordt de *obrok*, dat is, hetgeen de boeren opbrengen aan de grondeigenaars, of wel de personele belasting, welke alle belastingschuldigen betalen aan den Staat — wij vermoeden, dat het aatste bedoeld wordt, — dit is zeker, dat de voornaamste beweegreden, welke den Keizer tot het nemen van dezen maatregel bewogen heeft, deze is, dat hij de groote massa van het volk wil te gemoet komen en hunne aandacht vooral heeft willen vestigen op de hulpbronnen, welke de nijverheid en landbouw in ruime mate aanbieden.

3o. Eindelijk, de verleende amnestie aan de om politieke redenen veroordeelde personen, welke deel namen aan het oproer van 1825 en aan de Poolsche omwenteling van 1830. Dit gunstbewijs is een daad van hooge politieke wijsheid en van buitengewone goedertierendheid, welke niet nalaten zal, aller hart aan den Souverein te verbinden en hem de algemeene sympathie te doen verwerven. Eene regering, welke onder zulke gunstige voorteekens begint, kan niet anders dan roemrijk en weldadig voor het land en de geheele menschheid zijn. Des hemels zegen rust daar zeker op.

De maatregel waarbij de Israëliten over het geheele rijk bevrijd worden van bijzondere recruteringen, welke, tot heden, zeer drukkend waren, zal ongetwijfeld ook een gunstigen indruk te weeg brengen. Het is een nieuw bewijs van de liberale rigting, welke het gouvernement voortaan wil volgen.

Eindelijk zal het Russische volk als een niet minder groot gunstbewijs het beschouwen, dat van nu aan de soldaten-kinderen, voor wier opvoeding de Staat zorgt, en die steeds verpligt waren, om als soldaat voor den Staat te dienen, aan hunne ouders zullen worden wedergegeven.

Uit het bovenstaande blijkt genoegzaam, welken weg de Keizer van Rusland thans inslaat. Was de regering van zijn vader roemrijk, wij verwachten van de zijne niet minder heilrijke vruchten. Al moge dan het Russische rijk in de eerste jaren geen duim breed gronds aanwinnen, inwendig zal het zóó versterkt en ontwikkeld worden, dat het dien kolossus van het Noorden regt geducht zal maken.

In Zwitserland is, zoo als men weet, wat betreft het kanton Neufchatel, de rust hersteld, maar daarmede is de zaak nog niet afgeloopen.

De Koning van Pruissen, die de belangen van dat kanton zeer ter harte neemt, heeft door zijn gezant, den heer *von Sydow*, bij het Bondsbestuur een protest laten indienen. Hij verlangde vooral, dat de uitspraak over de gevangen gemaakte Koningsgezinden, die deel hebben genomen aan de beweging in dat kanton, zou worden uitgesteld, tot dat de kwestie, in hoeverre Pruissen regt heeft op dat land, zou zijn uitgemaakt.

Het Bondsbestuur heeft hierin niet willen treden, en zelfs het protest van den heer *von Sydow* niet in overweging genomen.

Wij zijn dus benieuwd, hoe dit af zal afloopen.

De Koning van Sardinie, in Europa bekend, om zijne wezenlijk ridderlijke gevoelens en verstandige manier van regeren, te opmerkelijker vooral in een land, dat zoo naauw grenst aan gouvernementen, welke stokstijf aan het oude blijven hangen en het volk meer achteruit dan vooruit brengen, heeft aan tien personen, welke in 1849 veroordeeld waren, omdat zij min of meer deel hadden genomen aan de republiekeinsche bewegingen te Genua, gratie verleend.

Men herinnert zich ook, dat de Koning, door zijne verstandige raadslieden, ten opzigte van den verkoop der geestelijke goederen, maatregelen heeft genomen, welke door ieder verstandig man goedgekeurd werden.

Het behaagde intusschen aan den Heiligen Stoel niet. De Paus deed zelfs allen, welke die goederen hetzij verkochten of kochten, in den ban. Maar, dat besluit was wel gaauw genomen, maar daarom niet even snel ten uitvoer gebragt. De Sardinische Bisschoppen, die met de uitvoering er van belast waren, stuitten op duizende moeijelijkheden, en konden, ja durfden dien ban niet toepassen.

Zij zaten in een moeijelijk parquet, en wisten niets beters er op, dan het hof van Rome te raadplegen. En wat antwoordde dat? Laat de ban maar stillekens rusten.

Dat woord werd opgevangen door een klein Sardinisch blaadje, en spoedig door het algemeen gelezen dagblad *le Constitutionnel*, allerwege verspreid.

Dat hinderde het ultramontaansche dagblad *l'Univers* hevig, ja zoo erg, dat hij het best maar vond om het geheele stuk te ontkennen.

Maar, o spijt! thans is hij verpligt geweest het document, het antwoord van den Paus, bekend te maken, en geheel overeenkomstig, gelijk dat kleine blaadje in den beginne had bekend gemaakt.

Men ziet dus dadelijk, dat Rome ook voor de kracht der waarheid wijken moet.

De Koning van Napels schijnt in te zien, dat een hooge toon tegenover Frankrijk en Engeland hem niet past, omdat deze toon in geene evenredigheid hoegenaamd met zijne magt staat; hij heeft eene tweede nota gezonden, veel beleefder dan de eerste, en die eene verontschuldiging van de vorige schijnt te zullen wezen. De zaak zelve echter wordt ook hierdoor niet veranderd; Koning *Ferdinand* zegt: ik zal hervormingen invoeren, maar op den tijd, diè mij goed voorkomt. Keizer *Napoleon* en Lord *Palmerston* zijn echter met deze onbepaalde beloften niet te vreden te stellen, en, naar sommigen willen, hebben zij bereids eene nadere nota naar Napels gezonden, waarin zij eischen, dat Koning *Ferdinand* zijne onderdanen menschelijk en regtvaardig regere en daartoe onderscheidene dingen ten spoedigste verandere, en hem anders met een bezoek dreigen. De Engelsche pers, met den *Times* aan het hoofd, is zeer op den Koning verbitterd.

De Russen zijn ijverig in de herbouwing van Sebastopol. Zij willen zoo spoedig mogelijk de teekenen van den daar gevoerden strijd uitwisschen. Reeds zeven van de schepen, welke zij hebben laten zinken, zijn weder door hen boven water gehaald, een stoomschip doet bereids weder dienst.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

De *Gooische Courant* bevat nog eenige bijzonderheden nopens den verschrikkelijken moord te Bussum. De genees-, heel- en verloskundige **A. *Pfeiffer*** heeft 3 kinderen, waarvan het oudste 6, het jongste nog geen jaar oud is. Reeds van het eerste jaar van zijn huwelijk af leefde hij in stuitende oneenigheid met zijne vrouw, met wie hij eenig geld had betrouwd, terwijl hij herhaaldelijk haar moet mishandeld hebben; hij heeft getracht haar van echtbreuk te beschuldigen, ten einde eene echtscheiding te bewerken, in welke helsche daad hij niet heeft kunnen slagen. Te Muiden heeft de bevolking, toen hij die stad geboeid passeerde, hem te lijf gewild.

— Te Lekkerkerk heeft dezer dagen zekere *G. v. W.*, bejaard doch ongehuwd landman in die gemeente, eenen aanslag gepleegd op de eerbaarheid van zijne jeugdige dienstmaagd. Hierover aangeklaagd zijnde, deed de burgemeester den man in hechtenis stellen op den toren der kerk. De man, over deze schande radeloos, maakte reeds in de eerste uren zijner gevangenschap een einde aan zijn leven. Hij schijnt eerst zijn hoofd tegen den muur van zijnen kerker of op de hoeken van zijne krib te hebben willen verbrijzelen, ten minste waren er vele builen en wonden aan het hoofd en schijnt het hem eerst later gelukt te zijn, zich het leven te benemen, door zich aan den kram van zijne krib op te hangen.

— Sedert eenige weken bevindt zich te Utrecht de ingenieur W. *C. Brade*, belast met het opmaken van het ontwerp van een spoorweg van Utrecht over Amersfoort, Nijkerk, Harderwijk en Elburg naar Zwolle, voor rekening eener Fransch-Belgische Maatschappij, aan wier hoofd zouden staan, als wij wel onderrigt zijn, de heeren baron *van Lockhorst* en *Blondot* te Parijs, alsmede de heer *van der Elst* te Brussel. — Het kapitaal zoo voor de waarborg als voor de executie der zaak zoude verzekerd zijn Op deze wijze zoude het spoorwegnet van het noorden en noord-oosten verbonden worden met dat van het westen en zuiden. *Utr.Ct.*

— Sedert eenige dagen zwierven in de gemeente Marum twee vrouwen rond, afkomstig van Dragten, die trachtten hare oorijzers te verpanden, bij winkeliers, tegen winkelwaren. — Eene dezer vrouwen gelukte het haar oorijzer, van *tin* vervaardigd, te verpanden voor *zilver*, en de waarde van een zilveren oorijzer nagenoeg aan winkelwaren te er-

langen. Op dezelfde wijze trachtte deze vrouw te werk te gaan bij den winkelier P.; doch toen diens huisvrouw haar vroeg, of het wel *zilver* was, nam zij ijlings de vlugt met het ter verpanding aangeboden oorijzer. De alhier gestationeerde rijksveldwachter *D. Smit* dit ontwarende, gelukte het, het andere oorijzer, dat voor winkelwaar verpand en nog bij dien winkelier berustende was, in handen te krijgen, welke daarvan proces-verbaal heeft opgemaakt en ter vervolging aan den heer officier van justitie heeft opgezonden. — Al weder een voorbeeld, hoe dat men bedrogen wordt, wanneer men met onbekende personen op eene schijnbare winst handel drijft, en eene waarschuwing aan de winkeliers, te meer nog, daar die vrouw, nu niet in hare opligterij geslaagd zijnde, misschien weder zal trachten ze te hervatten. *Pr. Gr. Ct.*

— Er is sprake van de oprigting van een zeer groot dagblad van gematigd liberale kleur. De som, die men noodig meent te hebben, om zulk een blad, onder medewerking van een aanzienlijk gedeelte der bevolking, een duurzaam bestaan te verzekeren, is begroot op $1\frac{1}{2}$ millioen guldens, en die som is, naar men verzekert, door eene buitenlandsche associatie reeds aangeboden, maar de mannen, aan wie men de leiding van het blad en het toezigt op de politieke rigting daarvan, gaarne zou opdragen, schijnen zwarigheden te maken (waarvan de voornaamste gebrek aan tijd is), om die gewigtige taak te aanvaarden. Ook over de plaats der verschijning van het bedoelde blad is men het niet geheel eens. De assosiatie is voor Amsterdam of Rotterdam, terwijl men te 's Hage, en wel om politieke redenen, de residentie zou kiezen. *Zond bl.*

— De *Tweede Brief* van den heer Dr. *J. C. Zaalberg Pz.*, lang verwacht, doch na de lezing daarvan, volgens het getuigenis, zelfs van den ongeduldigste, niet te lang, geniet een voor ons land verbazend debiet. En geen wonder! de belangstelling, bij het godsdienstig publiek zoo hoogelijk opgewekt door den *Eersten Brief* en door de *tegenschriften*, daardoor uitgelokt, is nog meer op den *Tweeden* gevestigd, wijl het vermoeden, dat de geleerde schrijver daarin ook die tegenschriften zou behandelen, juist bleek te zijn. Zoo werd die *Tweede Brief* een geschrift van tien vellen druks, waarvan elke bladzijde de degelijkste bewijzen geeft van onvermoeide nasporing, scherp oordeel en groote kennis — een geschrift, zóó belangrijk, als er in onzen tijd, op het kerkelijk gebied, welligt geen ander in 't licht is verschenen.

De boekhandelaar *M J. Visser* heeft gezorgd voor eene nette uitgave der *Beide Brieven*, terwijl de prijs van den *Tweeden Brief* (10 vel druks à *f* 1.25) hoogst billijk is.

— Uit 's Hage wordt aan de *Arnh. Ct.* geschreven: Naar wij uit eene goede bron hebben vernomen, is er bij het ministerie van justitie eene nieuwe ontwerp-wet op de regterlijke organisatie gereed gemaakt en zal zij spoedig na de aanstaande opening der vergadering van de Staten-Generaal worden ingediend. Volgens dit ontwerp zouden, althans zoo zegt men, de provinciale geregtshoven allen worden afgeschaft.

— Ter gelegenheid van het vuurwerk bij het onlangs te Haarlem gevierde Costersfeest zijn, zoo als bekend is, twee der voor de toeschouwers opgerigte tribunes ingestort en daardoor verscheidene personen gekwetst geraakt. Deze zaak heeft 10 dezer voor de arr.-regtbank gediend. De timmermansbaas *J. v. d. W. Cz.* is schuldig verklaard aan het veroorzaken aan die verwondingen, doordien hij de tribunes niet met de noodige voorzorg gemaakt had, en te dier zake veroordeeld tot eene gevangenisstraf van zes weken, eene geldboete van *f* 25 en in de kosten van het regtsgeding.

— Uit een berigt van den nederlandschen consul te Odessa, aangaande de vermoedelijke opbrengst van den *oogst* in Zuid-Rusland, door de *Staats-Courant* van 12 dezer medegedeeld, blijkt o. a., dat de rogge in verschillende zuidelijke provincien van dat rijk *zeer schoon* is uitgevallen; de nieuwe tarwe, te oordeelen naar de berigten en eenige reeds aan de markt gekomen monsters, is ligt van gewigt en bleek van kleur; evenwel zullen er wel enkele partijen schoone tarwe (de Cubanka tarwe is van eene zeldzame schoonheid en zwaar gewigt) tot uitvoer bestemd, aan de markt komen. Er zijn reeds eenige duizenden tsetwerts nieuwe zomertarwe uit de omstreken verkocht. — Te Rostoff, aan den Don, verwacht men met het eerste hoog water in het voorjaar (Mei 1857) veel tarwe uit de verder afgelegen provincien Saratow en Woronesch. *Er is aldaar een groote voorraad van graan voorhanden*, naardien de hoofdverschepingen op den Don eerst in het voorjaar kunnen plaats vinden en het graan reeds in den winter bijeen verzameld moet worden, waardoor tijdens den oorlog de oogst van het vorige jaar grootendeels achterwege heeft moeten blijven. Daarbij komt, dat in die streken, waar gewoonlijk meer lijnzaad dan graan verbouwd wordt, *in dit jaar hoegenaamd geen zaad*, maar *in plaats daarvan eene dubbele hoeveelheid tarwe gezaaid* is, daar de landbouwers meenden, dat, bij het voortduren van den oorlog, in het binnenste des rijks eerder gebrek aan granen dan aan zaden zou ontstaan.

— Men wil weten, dat de wijziging, in de staatsloterij te brengen, voorloopig slechts betrekking zal hebben op het verhuren van loten; het zou voortaan slechts geoorloofd wezen loten te verhuren voor de vier eerste klassen en de eerste trekking-week der vijfde klasse. *Arnh. Ct.*

— Men schrijft uit Overijssel: Vrijdag den 5 September is het kanaal van de Almelosche vaart beöosten den Ham, Bergentheim, Brucht, Hardenberg en Gramsbergen tot in de Vecht boven den mond der kleine- of Coevordensche Vecht loopende, voor de scheepvaart opengesteld. Dit kanaal wordt gewoonlijk het voedings- en veenkanaal genoemd, omdat het bestemd is tot voeding der Almelosche vaart bij buitengewone zomerdroogte, en de veenen van den Ham, Bergentheim en Brucht, over eene lengte van meer dan twee uren gaans doorsnijdt. Het zuidelijkste gedeelte der nieuwe vaart heeft de afmetingen der overige Overijsselsche kanalen, namelijk 7 el 50 duim bodemsbreedte, 1 el 80 duim diepte, hellingen van 2 op 1, en dus met de wederzijdsche plasbermen 15 el 90 duim bovenbreedte. Op elke 1000 ellen lengte is eene wijkplaats, die 3 el breeder en 100 el lang is. De doorvaartwijdte der kunstwerken is 6 ellen, zoodat de groote Ruhr-Aken tot in de Bergentheimsche veenen toegang verkrijgen. Het noordelijk gedeelte der vaart heeft, bij overigens gelijke afmetingen, slechts 6 el bodemsbreedte en 5 el 30 duim doorvaartswijdte der kunstwerken, even als de Dedemsvaart. Aan het punt van separatie der Almelosche en Gramsbergsche vaarten is reeds in dit jaar vrij veel turf vervaardigd, meest baggerturf. Er is aanvrage gedaan en toestemming verkregen tot den bouw van 2 kalkovens, en concessie verleend tot het graven van 3 wijken, als twee in de Hemmer- en een in de Daarlerveenen. Verscheidene verveeners uit Friesland of van de Dedemsvaart hebben zich reeds in de veenen langs het nieuwe kanaal gevestigd. Door het eenigzins verbeteren van de Vecht tusschen de stuwen van Ane en Haandrik, een vak van slechts 4000 ellen lengte, zou de vaart van Almelo langs Haandrik naar de Dedemsvaart ook voor grootere schepen dan de gewone Vechtsompen geopend zijn.

— De ambachtslieden, met name de timmerlieden, kleermakers en naaisters van Onstwedde, hebben eene bijeenkomst gehad, waarin het volgende besloten is: De timmerlieden, die vroeger 60 ct. verdienden, verhoogen hun loon met 15 ct. zoodat het nu 75 ct. wordt; de kleermakers brengen hun loon van 20 op 33 ct., alsmede de naaisters het hare van 20 op 30 ct., en den kost bovendien, zoowel de timmerlieden, kleermakers als naaisters. Of dit besluit voor notificatie door de ingezetenen van de gemeente Onstwedde zal worden aangenomen, is ons niet bewust. De tijd zal 't leeren.

Dedemsvaart. 13 September. De vrees voor het droog worden der turf is door het sedert eenige dagen gunstiger weder zeer verminderd, en is thans een aanmerkelijke voorraad bruikbaren turf voor den handel reeds beschikbaar. De scheepvaart begint ook merkelijk toe te nemen.

Staphorst. 12 Sept. Ter gerustelingen van het belangstellend publiek kunnen wij melden, dat het jongst vertrokken gezelschap landverhuizers van Rouveen, groot ongeveer 40 personen, niet met het schip Ocean Home, maar met de Geetruida vertrokken is van Rotterdam. *Pr. Ov. Ct.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Van dag tot dag komen nieuwe bijzonderheden aan het licht, betreffende den diefstal, die ten nadeele van den Noordel. spoorweg gepleegd is. Het blijkt nu, dat ook de kassen allen geledigd waren: alleen in de kleine kas was nog eene som van 1,800,000 fr. De som, welke de dieven ontvreemd hebben, wordt op 30 à 32 millioen fr. geraamd. De maatschappij van den Noordelijken spoorweg draagt deze schade echter niet alleen, zijnde de heeren *Rothschild*, *André* en *de Morny* persoonlijk voor 10 millioen daarin betrokken. *Carpentier*, *Grellet* en consorten moeten reeds lang aan de uitvoering van hun plan gearbeid hebben, want zij hadden voor hunne vlugt aanzienlijke sommen gerealiseerd, en reeds zes maanden geleden voor 1,800,000 fr. eene stoomboot in Engeland gekocht. Uit de papieren, welke men na hunne vlugt gevonden heeft, blijkt, dat zij een huis te New-York gekocht hebben, en dit is de grond waarom men gelooft, dat zij naar Amerika zijn. *Carpentier* verliet Parijs het eerst en had den heer *von Rothschild* om een verlof van veertien dagen verzocht, welke hem dit verlof ook bereidwillig gaf. Bij die gelegenheid had *Carpentier* een vrij langdurig gesprek met *Rothschild*, die hem, zoo als bekend is, zeer genegen was. De heer *von Rothschild* had juist eene zeer voordeelige speculatie gedaan en verhaalde aan *Carpentier*, dat hij daarbij vijf millioen gewonnen had. „Als ik," zoo voegde de rijke bankier er bij, „mijne Algiersche spoorweg-onderneming tot stand breng, dan hoop ik er eene drie bij de vijf te voegen." — „Zult gij de *drie* voor of achter de *vijf* zetten?" vroeg *Carpentier*; „zal het 35 of 53 millioen zijn?" „Zet er," dus ging hij voort, „de drie in allen gevalle maar voor en geef mij de vijf, dan blijft u altijd nog een aardig sommetje over." — *Rothschild* glimlachte over dit gezegde, maar had toch geen zin om van de vijf af te stappen. — „Ik geef u de vijf millioen niet," zeide hij, „maar wel mijn horologieketting, ten einde gij eene aangename herinnering zoudt hebben aan een dag, die voor mij zoo genoegelijk geweest is." De ketting, dien *Rothschild* nu aan *Carpentier* schonk, was van groote waarde, doch laatstgenoemde, die op dit oogenblik oneindig grootere rijkdommen in zijn bezit had, hechtte er weinig waarde aan en schonk hem, voor hij Parijs verliet, aan zijn broeder, in wiens bezit zij nog is. Zoo als uit dat gesprek blijkt, stond *Carpentier* met *Rothschild* op een vertrouwelijken voet. Het is dus te begrijpen, dat de bankier uiterst verontwaardigd is over het gedrag van zijn protégé en alles aanwendt, om hem in zijne magt te krijgen. Hij heeft aan den ambtenaar, die met de vervolging belast is, een onbepaald krediet gegeven, met de bijvoeging, dat hij hem hebben moet, al zou het hem 10 millioen kosten. Met *Carpentier* en *Grellet* zijn tevens vier mindere ambtenaren verdwenen. *Grellet* is iemand van zeer goede familie en bezit zelf een aanzienlijk vermogen, hetgeen op 500,000 fr. geschat wordt. Zijne moeder leeft nog en is krankzinnig geworden, toen haar de misdaad van haar zoon medegedeeld werd. Het vermoeden, dat beide jonge lieden door verliezen aan de beurs en den omgang met ligte vrouwen tot de misdaad vervallen zijn, is valsch; zij leefden integendeel zeer geregeld, en zoo zij al in den laatsten tijd veel geld uitgaven, dan was dit slechts een gevolg en niet de oorzaak van hunne misdaad.

ENGELAND.

In de Amerik. dagbladen leest men het berigt, dat de bekende generaal *Tom Pouce* zich in den echtelijken staat begeven en bij die gelegenheid verklaard heeft 19 jaren oud te zijn.

— Het Mexic. blad *Siglio* deelt omtrent den overvloed van zwavel, dien de vuurberg van Popocatepetl oplevert, en waarbij het slechts aan middelen van communicatie ontbreekt, de volgende nadere bijzonderheden mede. De vuurspuwende berg van Popocatepetl, zoo als hij in de Indiaansche taal wordt genoemd, of de rookende berg, of de Puebla, is de grootste bron van rijkdom des lands en misschien van het heelal. De kwikzilvermijnen van New-Almaden, de rijke aderen van de Sierra Madre en de goudvelden van Californie kunnen in geene vergelijking treden met den rijkdom van dezen vulkanischen berg, die eene hoogte heeft van 1500 metres. De goud- of zilvergravingen zijn altijd wisselvallig, want houdt een ader op, alsdan moet men kostbare nasporingen doen, om haar terug te vinden. De vuurberg van Popocatepetl daarentegen laat geene onzekerheid bestaan; hij bezit eenen wezenlijken en onuitputtelijken schat, de zwavel namelijk, die dagelijks uit zijn binnenste in overvloed te voorschijn komt. De dagteekening van de eerste eruptie van de Popocatepetl schuilt in de verste oudheid en ten allen tijde heeft de berg zuivere zwavel gebraakt ter dikte van 3 tot 35 centimetres diameter. Nabij den berg zoude gevoegelijk eene zwavelzuurfabriek kunnen worden opgerigt. De zwavel is van betere hoedanigheid dan die van den Vesuvius, die tot dusverre de Amerik. markt voorziet, omdat de Italiaansche zwavel een mengsel van onderscheiden zelfstandigheden en de uitgraving zeer kostbaar is. Daarenboven kan de Vesuvius niet meer dan eene beperkte hoeveelheid leveren, terwijl de Mexikaansche vuurberg voor eeuwen in alle behoeften kan voorzien.

— Het grootste feestmaal immer in Engeland gegeven, was dat, hetwelk lord *Romney* aan de Kentsche vrijwilligers gaf op 1 Aug. 1799. Het getal manschappen beliep 6500. Op tafel waren 60 lammeren, 200 schotels gebraden ossenvleesch, 700 hoenders, 220 vleeschpastijen, 300 hammen, 300 tongen, 220 vruchttaarten, 220 schotels gekookt ossenvleesch en 220 stukken kalfvleesch. Er werden 7 pijpen en 16 okshoofden portwijn afgetapt, benevens even zooveel van verschillende biersoorten. De tafels, 91 in getal, besloegen $7\frac{1}{2}$ Eng. mijlen lengte en kostten alleen 1500 p. st. (*f* 18,000).

— In China zijn de revolutionnairen tot Souchon genaderd door bezit van Tanijang te nemen op 6 Julij. Souchon is de hoofdstad der provincie en de doortogt voor den handel van Shangae. De keizerlijke vloot, 40 bodems sterk, is bij Nankin ingesloten. De heer *Howard Cunningham* is door de Chinezen omgebragt.

SPANJE.

De Madridsche correspondent van de *Indépendance Belge* meldt eenige belangwekkende bijzonderheden betreffende de hofintrigues in Spanjes hoofdstad. Wij ontleenen daaraan het volgende: „in den boezem van het paleis zetelt een theokratische klub, wier doel is, onophoudelijk strikken te spannen aan het gansche kabinet, maar meer bijzonder aan de twee mannen, die er de ziel van zijn: *Rios Rosas* en *O'Donnell* Voorzitter van die club is broeder *Sanz*, gewezen Franciskaner monnik, voor ongeveer drie jaren door den invloed der befaamde zuster *Patrocinio* tot eere-aalmoezenier der Koningin benoemd. Deze ex-monnik heeft, als soldaat gedurende den burgeroorlog, in de gelederen der Carlisten tegen den troon en de regten van *Isabella II* de wapenen gevoerd. Hij is een neef van de voormalige abdis van het kloos[ter] Caballero de Gracia te Madrid, alwaar zuster *Patrocinio* h[are] voorgewende wonderen begon te doen. Laatstgenoemd[e] hoewel nog te Torrelagnua, eene op negen mijlen van Ma[-] drid gelegen stad, woonachtig, bedient zich van broed[er] *Sanz*, om haren wil aan den gemaal der koningin open[te] leggen. Die monnik, gedreven door eene onbegrensde ee[rzucht], zeer onwetend, doch het kuipen en intrigueren in d[e] hoogste volkomenheid verstaande, hoopt alle pogingen va[n] *O'Donnell*, om de eenige meester te zijn, te verijdelen, e[n] ondersteunt daartoe den wonderbaarlijken invloed dien zus[ter] *Patrocinio* op zekere personen uitoefent.

— De *Gaceta* berigt, dat de koningin bij decreet van dezer, het oorbaar heeft geacht te bevelen, dat de infan[t] don *Enrique* zijn verblijf op het eiland Majorka vestige, da[t] de infante donna *Isabella*, gehuwd met den heer *Gurowsk[i]* te San Sebastian in de provincie Guipuzcoa verblijf houde, en dat de infante donna *Josefa* te Grenada wone. „Redenen van louter bijzonder belang — voegt het blad er bij — hebben, naar wij vernemen, de koningin tot het nemen van dien maatregel geleid." De Madridsche correspondent van [de] *Indépendance Belge* meldt echter, dat een en ander een gev[olg] is van gerezen twisten tusschen de leden des koninklijk[en] gezins, over de huwelijksgift van de infante *Amalia*, en we[l-] ker bedrag veel aanzienlijker is geweest dan dat der huwe[-] lijksgiften van de overige dochters van don *Francisco d[e]* *Paula*.

ZWITSERLAND.

Men schrijft uit Bern van 10 Sept.: Zoo even wordt ver[-] nomen, dat de bondsraad heden het voorbehoud van Pruissen betreffende de regten van dien staat op het vorstendom Neuf[-] châtel, heeft gewezen van de hand. Dit voorbehoud was ver[-] vat in eene nota, door den baron *von Sydow*, Pruissisch gezant bij de bondsregering, aan deze gezonden uit Sigma[-] ringen, alwaar hij zich bevond. De heer *von Sydow* is gisteren avond te Bern aangekomen en heeft onmiddellijk een onder[-] houd gehad met den bondspresident *Stämpfli*. De vertegen[-] woordiger van Pruissen uitte bij deze gelegenheid den wensch, dat het proces der in de jongste gebeurtenissen betrokke[n] personen niet mogt worden beslist vóór dat het algemeen[e] geschilpunt tot oplossing zou zijn gebragt; aan dit verlange[n] zal niet worden voldaan, daar anders de loop der justiti[e] niet onbelemmerd zou blijven. Op de andere aanvrage, da[t] de gevangenen genadig zouden worden behandeld, werd de[n] heer *von Sydow* geantwoord, dat het eedgenootschap ten die[n] opzigte geen vermaningen had te ontvangen, daar de Zwit[-] sersche wetten op staatkundige vergrijpen zeker de mildste zijn. — Het lot der gevangenen geeft overigens reeds stof tot peti[-] tiën. Bij een dier adressen, te Locle opgesteld, en dat thans ter teekening wordt aangeboden, wordt van den groote[n] raad gevraagd: 1o. dat de leiders der beweging voor alle schade en kosten verantwoordelijk worden verklaard; 2o. dat uit hun vermogen een fonds worde gevormd, bestemd tot on[-] dersteuning van de gekwetsten en der weduwen en weezen van de aan beide zijden gevallen strijders; 3o. dat alle direct of indirect aan den opstand deel genomen hebbende personen volgens de tegen hoogverraad bestaande wetten gestraft en van hunne burgerlijke regten vervallen verklaard zullen wor[-] den; 4o. dat elke vereeniging der royalisten, die gevaarlijk mogt kunnen worden, worde ontbonden.

Het aantal der gevangenen is echter reeds verminderd, daar de regter ter instructie zeer vele minder gecompromit[-] teerde royalisten op vrije voeten heeft doen stellen.

ITALIE.

Eene maand geleden hebben de Belgische dagbladen ge[-] wag gemaakt van weddingschappen over postduiven. Men liet deze dieren op verscheidene plaatsen op; Rome ontving er honderd vijf en twintig, die naar Luik moesten terug[-] keeren; zij werden onder de vleugels gemerkt en van de St. Pieters-kerk opgelaten. Twee kwamen er in Italië om, een daarvan werd nabij Cubbio gedood; den boer, die het dier schoot, verwonderde het zeer dat hij onder den vleugel cachetten vond, even als die, welke op de brieven gedrukt worden; de zaak kwam den gouverneur ter ooren, die, vreezende dat het een middel van geheime communicatie kon zijn, het voorgevallene terstond naar Rome meldde. On[-] middelijk werd per telegraaf last gezonden om de duif te plukken, voorts alle duiven, die men nog mogt bemerken, te schieten, en de vederen, op welke eenige Fransche woor[-] den met blaauwe inkt gedrukt stonden, werden spoedig door de gendarmerie naar Rome overgebragt. Men kwam echter weldra achter de waarheid en alle vrees verdween. De duiven hadden niet tegen het kapitool zamengezworen. Terwijl de waakzaamheid der policie op de lucht gevestigd was, werd een rijk horologiemagazijn te Rome van boven tot beneden bestolen. Den volgenden dag brak men in den winkel van een boekverkooper; vier of vijf dagen geleden werd op klaarlichten dag de diligence van Rome naar Porto d'Anzio aangehouden.

ASSEN, 17 September.

Heden ontvangen wij de navolgende Telegrafische berigten.

's Hage, 17 Sept. Te Madrid verwacht men de her[-] stelling der diplomatieke betrekkingen met Rusland.

De Porte heeft de expeditie tegen Montenegro uitgesteld op verzoek van Rusland.

Amsterdam. Dingsdag, 16 Sept. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{7}{8}$ percent. Dito 4 pCt. $95\frac{3}{8}$ percent. *Rusland* bij Hope en comp. 1798 en 1816 5 pCt. $103\frac{1}{2}$ percent. *Oostenrijk* Metalliek 5 pCt. $76\frac{1}{4}$ percent.

Wij hebben reeds op een afzonderlijk blaadje aan onze lezers medegedeeld het bij ons per telegraaf ontvangen be[-] rigt, dat de zitting der beide Kamers van de Staten-Gene[-] raal den 15 dezer op de gebruikelijke wijze is geöpend, en wij hebben daarbij tevens de verkorte inhoud van de bij die gelegenheid gehoudene aanspraak des Konings opgenomen; wij deelen thans die aanspraak in zijn geheel mede:

„*Mijne Heeren!*

„Sedert Ik uwe vorige zitting opende, is de oorlog, tus[-] schen onderscheidene Staten gevoerd, tot Mijne blijdschap geëindigd, en ontkiemen reeds de weldadige vruchten des herstelden vredes.

„Mogten wij gedurende die moeijelijke omstandigheden met de andere Mogendheden betrekkingen van welwillendheid en goede gezindheid onderhouden, wij hebben alle reden, om ons ook thans daarin te verheugen.

„De Zee- en Landmagt voldoen met eere aan hare roeping.

„Het blijft een voorwerp Mijner ernstige zorg, aan het materieel der Marine op doelmatige wijze de noodige uitbrei[-] ding te geven.

„Onze kolonien en bezittingen in andere werelddeelen genieten over het algemeen eene gewenschte rust. Zoowel zedelijke als stoffelijke ontwikkeling en vooruitgang zijn er zigtbaar.

„Te betreuren echter zijn de zware rampen, door welke eenige eilanden van den Molukschen Archipel zijn geteisterd. Mijne Regering tracht, ondersteund door de bijzondere lief[-] dadigheid, de droevige gevolgen te lenigen.

„Hoezeer het vrije handelsverkeer met het Rijk van Japan nog niet is verkregen, blijft nogtans het streven daarheen gerigt. Inmiddels heeft eene voorloopige overeenkomst onze oude betrekkingen met dat Rijk bevestigd, het verkeer Onzer landgenooten aldaar vrijer gemaakt, en eene meer gepaste verhouding met dien Staat bevorderd.

„Het lot der slaven in de West-Indische kolonien wekt

steeds Mijne levendige belangstelling. Er zijn maatregelen genomen om, tot voorbereiding van hunne, in den loop dezer zitting voor te dragen maatschappelijke hervorming, hunnen tegenwoordigen toestand te verbeteren.

„De inwendige toestand des Vaderlands levert ruime stof op tot dankbaarheid.

„Met handel, scheepvaart, landbouw en onderscheidene takken van nijverheid gaat het naar wensch.

„De aanvankelijke berigten openen het uitzigt op eenen voordeeligen oogst.

„Mijne aandacht blijft gevestigd op alle werken, welke de veiligheid des lands en zijne welvaart kunnen verzekeren. De snellere middelen van gemeenschap, zoo weldadig voor buiten- en binnenlandschen handel en verkeer mogen aan Nederland niet ontbreken. De ontwerpen van spoorwegen geven hoop op een uitgebreid net over het geheele Vaderland. Die hoop worde niet teleurgesteld! Ik reken op uwe medewerking, om van Staatswege, de bijzondere ondernemingen, waar deze te kort schieten, te steunen.

„Dit zal niet behoeven te beletten, dat op nieuw, vermits de staat der geldmiddelen het toelaat, een wetsontwerp tot voortgezette delging van schuld aan uwe overweging worde onderworpen.

„Ontwerpen van wet op de regterlijke organisatie, op de politie der spoorwegen en andere nieuwe wetsontwerpen, zullen, met onafgedaan geblevene, bij u ter tafel worden gebragt.

„Die tot regeling van de drie takken van openbaar onderwijs zullen aan u gezamenlijk voorgelegd worden. Het verband, vereischt tusschen de deelen van een zamenhangend geheel, kan op die wijze beter worden bewaard.

„De zorg voor de onschendbaarheid van al wat tot het gebied des gewetens behoort, is eene der voorvaderlijke overleveringen van Mijn Stamhuis. Zij heeft ook Mij bewogen, alsnog naar middelen om te zien, ten einde de bezwaren, van zeer velen tegen de ontworpene regeling van het volksonderwijs zooveel mogelijk op te heffen.

„Ik wenschte met uwe hulp aan Nederland schoolinrigtingen te verzekeren, in welke het godsdienstig karakter der Natie, sinds eeuwen door het Christendom gevormd en ontwikkeld, wordt geëerbiedigd en tevens de eisch der wetenschap en het beginsel der volkseenheid worden gehuldigd.

„Het is Mijn ernstig voornemen, in de ontwikkeling van de zedelijke kracht en de stoffelijke welvaart van het Volk, welks geluk Mij zoo na aan het harte ligt, met vastheid voort te gaan.

„De blijken van liefde, aan Mij en Mijn Huis zoo dikwerf gegeven, nu weder onlangs bij het belangwekkend herinneringsfeest, de eendragt en verbroedering, die er bij heerschten, zij zijn Mij ten waarborg, dat Ik, in Mijne poging tot vooruitgang, in al wat goed en regt is, door het Volk, en door U, zijne Vertegenwoordigers, zal worden ondersteund, en dat geen tweespalt en verdeeldheid op onzen bodem wortel zullen schieten.

„Daartoe schenke de Almagtige God op Onze pogingen, op Uwe beraadslagingen, Zijnen onmisbaren zegen.

„Ik verklaar deze zitting der Staten Generaal geopend.”

Na het houden van deze aanspraak, verlaat de Koning de vergaderzaal, de vereenigde zitting der Kamers wordt daarna gesloten. Z. M. keert, even als bij het komen, onder het gejuich der talrijke, zoowel uit deze residentie als van elders zamengevloeide menigte, naar H.D. paleis terug.

Een zeer gewigtig vraagstuk van plattelandsgezondheidsleer heeft aan den heer *Huzard*, lid der keizerlijke maatschappij van landbouw en van den raad van gezondheid en openbare maatregelen van gezondheid van Frankrijk, het onderwerp geleverd tot bemerkingen, die vooral de arbeiders op het platteland ook in deze provincie betreffen en welke wij uit dien hoofde de hoofdzakelijke overname waardig hebben geacht.

Op bijna alle pachthoeven slapen de knechten, welke aan stallen, schapenhokken enz. verbonden zijn, in de plaatsen, alwaar de dieren, die aan hunne zorg zijn toevertrouwd, verblijven. Niet alleen wordt dit gebruik niet als kwaad beschouwd, maar op sommige plaatsen ten platten lande denkt men, dat eenige ziekten genezen worden door een korter of langer verblijf in de stallen. Volgens den heer *Huzard* moet deze handelwijze, op het gebruik steunende, door het gezond verstand verworpen worden. Hij beschouwt het verblijf van den mensch in eene plaats met dieren opgevuld, als strijdig met de regelen der gezondheidsleer, omdat men daar niets anders kan inademen dan eene kwade lucht, bedorven door de ademhaling der dieren, en dus de bestanddeelen missende, welke voor de gezondheid noodzakelijk zijn. De landbouwers, die deze handelwijze volgen, en deze zijn talrijk zullen welligt tegenwerpen, dat hunne lieden geen ongemak lijden en over geene ongesteldheid klagen. Maar zij schrijven dan ook aan die zamenwoning niet toe de ziekten, welke hen aantasten, zoo als kliergezwellen, de ziekelijke toestand van het vochtenstelsel, en echter zijn deze daarvan het gevolg. De heer *Huzard* erkent evenwel dat de verschijnselen, uit dien toestand van zaken voortspruitende, eerst na langen tijd zich voordoen, omdat er afwisseling bestaat in de zuivere lucht, welke men bij dag inademt en deze eenigzins toebrengt tot de verdwijning der kwade dampen van den nacht, maar hij houdt vol, dat, de invloed moge zich laat doen gevoelen, zijn aanzijn niettemin daadwerkelijk en nadeelig is. Hij erkent ook nog, dat de ongelegenheid welligt des zomers minder groot is, omdat de lucht over het algemeen droog is, de dieren voor een groot gedeelte van den dag buiten zijn, en men des nachts voor de verversching van de lucht zorgt. Maar des winters is het geheel anders. Inderdaad het hoornvee en de schapen zijn bijna altijd opgesloten; de openingen, welke aan de buitenlucht toegang kunnen verschaffen, zijn digt gestopt, de uitwasemingen der dieren hebben bijgevolg geen uitgang en dan is het, volgens den heer *Huzard*, wreed en hoogst gevaarlijk, de knechten der hoeve te verpligten, aldaar den nacht door te brengen.

— Naar wij met zekerheid vernemen, is door den heer *Dull* c. s. eene som van f 250.000 in 's lands kas gestort, als voorloopig waarborgkapitaal voor de uitvoering der concessie tot daarstelling van spoorwegen in de Noordelijke Provincien des Rijks. Zoo men weet, moest de concessionaris van den ernst zijner onderneming doen blijken, door, van het geëischte waarborg-kapitaal, groot een millioen guldens, *f* 250.000 op den 2 Augustus te storten; doch is die termijn later, ten gevolge eener uitbreiding der concessie, n.l. door de opname der lijn van Zwolle op Kampen, tot den eersten dezer maand verlengd.

— Met zekerheid vernemen wij, dat de miliciëns der ligting 1855, welke gedurende zes maanden in den wapenhandel zijn geoefend, den 1sten Oct. aanstaande met groot verlof naar hunne haardsteden zullen terugkeeren.

— Als eene bijzonderheid deelt men ons mede, dat in den tuin van den heer *J. M. Snoeken* te de Wijk, zich een appelboom bevindt, die rijpe vrucht, bloesem en reeds aangezette jonge vrucht draagt; nog kan als eene bijzonderheid vermeld worden, dat, terwijl overal de boomvruchten zeer schaarsch zijn, genoegzaam alle boomen in dezen tuin rijk beladen zijn.

— De deurwaarder der directe belastingen te Ruinen, *B. Bijl*, is, wegens verandering van betrekking, uit 's Rijks dienst ontslagen.

— Wij hebben wederom te vermelden twee geschriften van de ijverige en loffelijke Nederlandsche vereeniging tot afschaffing van den sterken drank; het eerste bevat de brieven van den Amsterdamschen predikant *van Limburg Brouwer*, over de afschaffing van den sterken drank, opgenomen geweest in het maandschrift van de Amsterdamsche predikanten, en nu door de vereeniging uitgegeven; die brieven zijn genoeg bekend dan dat het noodig zou zijn eene beschrijving en beoordeeling daarvan te geven; het tweede is een tractaatje over Schiedam, 't welk zeer vele belangrijke statistieke en menschkundige opmerkingen behelst, die een bezoek van Schiedam deed maken, alles in betrekking tot jeneverproductie.

* **Norg, 11 Sept.** Op heden had alhier de aangekondigde vergadering plaats der afdeeling Assen van het Nederlandsch Zendelinggenootschap. Voor eene vrij talrijke gemeente, die zich ten bepaalden tijde in het kerkgebouw had vereenigd, trad de Weleerw. heer *C. Bolt*, pred. te Grollo, op, en sprak een hartelijk woord van opwekking tot krachtige medewerking ter bereiking van het heerlijk doel des genootschaps, om het woord des levens, de blijde boodschap over den éénigen Zaligmaker van zondaren, ook te brengen tot de Heidenen, die daar nog leven in onwetendheid en zonde. Tot grondslag zijner toespraak legde de spreker het woord van der Heidenen Apostel, eens te Athene gesproken, en doelende op den band der gemeenschap, die alle menschen zaamverbindt, nl. aller oorsprong uit éénen bloede, Hand. 17 : 26. Op waardige en treffende wijze maakte Z.Eerw. daarvan gebruik, om het allen diep te doen gevoelen, hoe dure pligt het is voor Christenen — hoog bevoorregt als zij zijn boven hunne arme broeders en zusters, voor wie de nevelen der onwetendheid nog niet zijn opgeklaard en de ellende der zonde nog niet is weggenomen, — om althans door hunne giften bij te dragen, dat het genootschap in staat worde gesteld, om de fakkel des lichts ook onder de Heidenen te dragen. Zijne rede, met hooge belangstelling gehoord, moge rijke vruchten dragen.

De leden der afdeeling daarna afzonderlijk vergaderd, hielden zich met de behandeling van onderscheiden onderwerpen bezig, — allen de zaak des genootschaps of den toestand der afdeeling betreffende. — Uit de rekening en verantwoording, den thesaurier der afdeeling gedaan, mogten zij met blijdschap ontwaren, dat de belangstelling der gemeenten in hun ressort in de zaak der zending toeneemt, waarvan de meerdere opbrengst der vrij algemeen gehoudene Pinkstercollecten getuigt. Toch konden zij het zich niet ontveinzen, dat de ontvangene bijdragen gering moeten geacht worden. En de bede rees daarom op in hunne harten, dat de *ontwakende* belangstelling der gemeenten in dezen zich ras in meer krachtdadigen ijver mogt openbaren.

De eerstvolgende vergadering der afdeeling zal omstreeks Pinksteren des volgenden jaars gehouden worden te Eelde.

* **Oudeschoot, 14 Sept.** De landman *M. P.*, een man van 60 jaren, woonachtig bij Kuinre, was alhier gisteren bij zijne familie te gast. Na het gebruik van het middagmaal werd hij plotseling zoo hevig ongesteld, dat hij op hetzelfde oogenblik den geest gaf.

* **Wolvega, 15 Sept.** Na gehouden vergelijkend examen is uit het drietal, bestaande uit de onderwijzers *Albada* te Blesdijke, *Bergsma* te Nijehaske en *Fokkens* te Veendam, eergistermiddag benoemd tot onderwijzer te Joure.

* **Gramsbergen, 13 Sept.** Volgens de *Volksvriend* van Julij j.l. bestaat er in Pruissen op elke bevolking van 471 zielen eene tapperij. In deze gemeente worden, op eene bevolking van 1900 zielen, 21 tapperijen gevonden, dat is ééne op de 90 bewoners. En hoewel deze verhouding, hoe ongunstig ook tegenover Pruissen, in vergelijking met geheel Nederland niet zoo in het oog springend ongunstig is, is het toch een feit, dat wel waardig is er de aandacht op te vestigen.

* **Wesup, 14 Sept.** De laatst gevallene regens hebben hier veel nadeel aan het nog te veld staande koorn toegebragt. Het inoogsten der wintervruchten is alhier reeds afgeloopen en werd door goed weder begunstigd. De boekweit, die, nadat ze gemaaid was, ook zeer veel van de natheid heeft geleden, is door het schoone weder der laatste dagen voor het grootste gedeelte ingeoogst; naar men verneemt, moet ze naar kwaliteit en kwantiteit zeer voldoen.

* **Smilde, 15 Sept.** Men verneemt, dat door de hoofdcommissie tot de zaken der Israëliten in Nederland aan de besturen der godsdienstige Israëlitische scholen in ons rijk eene circulaire is gezonden, waarin genoemde besturen dringend worden aangespoord, om te zorgen dat bij het onderwijs in het lezen en schrijven der Hoogduitsche taal, van het zoogenaamd *Joodsch-Duitsch of Hebreeuwsch cursijfschrift* geen gebruik worde gemaakt, om reden, dat de naauwe verwantschap van de Hoogduitsche taal met de Joodsch-Duitsche basterdtaal, bij het schrijven van het Hoogduitsch met het zoogenaamd Joodsch-Duitsch schrift, ligt kan te weeg brengen, dat het zuivere Hoogduitsch in evengenoemde basterdtaal ontaarde.

* **Peelo, 16 Sept.** *H. Balten* alhier heeft gisteren, den eersten dag der jagt, geschoten 4 korhoenders, 2 hazen en 11 patrijzen. Opmerkelijk hierbij is, dat hij 10 patrijzen achter elkander heeft geschoten, zonder een enkel maal mis te schieten.

Steenwijk, 15 September. De bakker *Hendrik Emmink* uit Havelte is heden beboet, wegens het ten verkoop aanbieden op de markt van twee zakken rogge; die, nadat zij van zand en verdere onzuiverheid bevrijd waren, de een in plaats van een mud slechts 94½ Ned. kop, en de ander in plaats van 75 Ned. kop. slechts 73½ bevatte. *St. Ct.*

* **Ruinen, 12 Sept.** Gisteren had alhier eene vergadering plaats van gecommitteerden der belanghebbende gemeenten Meppel, Ruinerwold, Ruinen en Beilen, om te beraadslagen over den aanleg van een straatweg van Ruinerwold over Ruinen naar Beilen, aansluitende aan dien van Beilen naar Assen. Komt deze weg tot stand, dan zullen de twee voornaamste steden der provincie Drenthe door twee straatwegen met elkander gemeenschap hebben en ook waarschijnlijk het aanzienlijke vlek Hoogeveen weldra in deze communicatie deelen. Ieder, die niet te bekrompen is, om ten algemeenen nutte mede te werken, houdt zich voorzeker van het gewigt dezer zaak overtuigd, en wenscht met ons, dat zij, in dezen voor den landbouwer zoo gezegenden tijd, haar beslag krijge. Eene tweede bijeenkomst is op Vrijdag den 26 dezer bepaald.

* **Oude Pekela, 14 Sept.** Ter gelegenheid zijner 25jarige predikdienst, werd heden aan onzen beminden leeraar *G. W. Sannes*, door eenige aanzienlijken, als blijk van hoogachting geschonken: een mahonijhouten canapé, acht dito stoelen en een vloerkleed. Moge het den Hemelschen Vader behagen, dat Z.WEw. zich nog eene lange reeks van jaren in het bezit dezer voorwerpen moge verheugen.

* Heden viel het zoontje van mejufvrouw de wed. *Hinlopen* voor het stroomgat in de kolk van het benedenste valaat alhier, juist toen men stroomde, zoodat men eerst niets van het knaapje ontdekte; hoewel er dadelijk eene menigte volks toestroomde, was het echter de kapitein *J. H. Duit*, die moedig in de stroomende kolk sprong, en hoewel hij door den stroom ook onder water geraakte, had hij echter het geluk het kind van een gewissen dood te redden en aan de ontstelde moeder terug te geven.

Meppel, 14 Sept. Hier is proces-verbaal opgemaakt tegen zekere weduwe, die beschuldigd wordt van bij onderscheidene vrouwen verloskundige dienst te hebben verrigt, zonder daartoe bevoegd te zijn; zullende deze zaak eerstdaags voor de regtbank te Assen in behandeling worden genomen.

* **15 September.** Wij kunnen met genoegen melden, dat gisteren alhier eene goedgunstige beschikking der Hoogere Regering is ontvangen, waarbij op een deswege door den kerkeraad gedaan verzoek, het jaarlijksch tractement van onzen derden predikant, Ds. *M. C. van Houten*, met *f* 200-„ van 's Rijkswege is vermeerderd geworden, zoodat het Rijk, met de vroeger verleende *f* 300-„, nu jaarlijks tot gemeld tractement *f* 500-„ en deze gemeente *f* 600-„ bijdraagt, makende te zamen een tractement van *f* 1100.

* Hier is onlangs eene liedertafel onder de leiding van den verdienstelijken stadsmuziekmeester, den heer *Zillinger*, tot stand gebragt, thans is hier weder een zanggezelschap opgerigt, bestaande uit mannelijke en vrouwelijke leden, waarvan de leiding is opgedragen aan een der onderwijzers. Het schijnt dus, en men mag er zich over verblijden, dat de lust tot zang, die hier eenigen tijd in meerdere of mindere mate was verflaauwd, thans weder begint opgewekt en levendig te worden.

* **Koekange, 15 Sept.** In de vorige week had hier eene zeldzame, maar treurige gebeurtenis plaats; het lijk werd namelijk ter laatste rustplaats besteld van eene vrouw, die niet minder dan aan 16 kinderen het leven had geschonken, waarvan 13 het lijk hunner moeder grafwaarts volgden, waartoe één van slechts eenige weken oud niet in staat was, terwijl twee in der tijd waren overleden. Deze vrouw was bij betrekkelijk jong.

Coevorden, 13 Sept. Te Dalerveen is eene vrouw, voor eenige oogenblikken alleen te huis zijnde en aan zenuwtoevallen lijdende, in het vuur gevallen, en heeft zich zoodanig gebrand, dat men voor haar leven vreest. *Handbl.*

REGTSZAKEN.

Kantongeregt te Assen.

11 Sept. H. H., Rijksveearts te Gasselte, ter zake van het opzettelijk schade toebrengen aan eens anders roerend eigendom, veroordeeld in eene boete van 7-„; — L. P., landbouwer te Drouwen, ter zake van het in zijn huis aanwezig hebben van een schoorsteen, niet van steen gemetseld, veroordeeld in eene boete van f 10-„, ten bate der gemeente Borger, en bij nalatigheid, om dezelve te betalen tot eene gevangenisstraf van 2 dagen: — A. B., diligence-ondernemer te Deventer, ter zake van het weigeren van een bijwagen aan een passagier, die daarop regt had, veroordeeld in eene boete van f 50-„. — H. W., te Paterswolde, ter zake van het plaatsen van vastgebonden vee op den openbaren weg, binnen acht ellen, gerekend uit het midden van den weg, veroordeeld in eene boete van f 50-„. J. W., schaapherder te Gasselte, gedagvaard geweest ter zake, dat hij eene kudde schapen, aan zijne hoede toevertrouwd, heeft geweid in het Bonnerveld, en wel ter plaatse, alwaar te veld stonden boekweit en aardappelen, toebehoorende aan *Hendrik Weitering*, als niet wettig bewezen, vrijgesproken.

DE VERTELLER ENZ.

Indische afgodendienst.

Naar het verhaal van een' Engelsch zendeling in Hindostan.

Ik had dingsdag avond, toen ik van Puna terug kwam, bij het dorp Saswad gelegenheid, om ooggetuige te zijn van het zoogenaamde haakslingeren. Voor den tempel van Bhairava bevindt zich een kringvormige steenen hoogte, in welker midden een sterke dikke paal van omtrent 20 voet hoog. Aan den top van dien paal is een andere sterke boom bevestigd, welke om een as vrij kan ronddraaijen, de beide armen van dien boom waren even lang en zwaar. Op eenigen afstand was eene verhevenheid, waarop een sterk korps muziekanten, dat de gewone oorverdoovende instrumenten bespeelde. Bij mijne aankomst was juist eene pauze ingetreden. Men verhaalde mij, dat ongeveer 30 personen dien dag de haak hadden genomen, en blijkbaar was het dienstdoende personeel vermoeid. Er stonden veel toeschouwers, die op het hervatten der plegtigheden wachtten. Ik vroeg aan een jongen Bramin of hij ook den haak dacht te nemen. Met verwondering zag hij mij aan en zeide: „Ik? hoe ik? ben ik dan geen Bramin?” „— En voegt het dan aan geen Bramin?” — „Zoo iets zoude ongehoord zijn,” was zijn antwoord, „maar het is geheel in den regel bij de Kubis en andere kasten, het behoort tot hunne gebruiken.”

Maar daar verraden eenige schelle toonen in de verte het naderen van iemand, die slingeren wil, vijf of zes muziekanten komen met deftige schreden aan, terwijl het orchest bij den tempel in wanluidende toonen wedijvert; vier personen dragen een soort van verhemelte en daaronder gaat eene vrouw, zij zal slingeren. De menigte maakt voor haar plaats. Zij nadert den hefboom. De eene arm des hefbooms wordt om laag gehaald en ik heb de gelegenheid den daaraan hangenden haak naauwkeurig te onderzoeken. Deze is van ijzer en opvallend klein, het deel, dat in het ligchaam van den geloovige zal gedreven worden is niet veel breeder dan een halve vinger. Men wordt bang bij de gedachte dat daaraan een mensch moet hangen. Intusschen is de vrouw met het gelaat vlak op den grond gaan liggen. Men mag niet met haar spreken, en ook verdooven de Tam-tams (een muziekinstrument) de stem ten volle. Een man knijpt het vleesch ter linkerzijde van de ruggegraat te zamen en de plompe haak wordt er koelbloedig doorgedreven. Was dat een kreet van het arme schepsel, 't kwam mij zoo voor, alhoewel de muziek alles overschreeuwde. Men had mij gezegd, dat er nooit bloed bij vloeit, maar dat is onwaar, het vloeit, hoewel ook langzaam. Nu gaat de arm des hefbooms langzaam in de hoogte. Een man stijgt in eenen korf, welke aan den anderen arm hangt, om het evenwigt te herstellen. De ongelukkige hangt vrij in de lucht. Zij is doodsbleek en groote zweetdroppen van angst en smart staan op haar gelaat. Zij beweegt zich. Men trekt aan de touwen, en de hangende vrouw wordt langzaam rondgeslingerd. Slechts eenmaal, want hare gelofte ging niet verder, ook welligt om dat zij te zwak was. Vele vrouwen slingeren tot drie en meermalen rond. De hefboom daalt weder langzaam, de vrouw ligt weder plat op de aarde, een man trekt de haak uit het vleesch en vult de wonde op eene ruwe wijze met zeker meel. De plegtigheid is afgeloopen. — Hare vrienden komen tot haar en rigten haar op. Zij siddert aan alle leden, men spreekt haar moed in, en na eene korte rust vangt de vreeselijke muziek weder aan en gaat zij in plegtigen optogt weg.

Nog voor ik mij had verwijderd, trad eene andere vrouw op, de haak werd aangebragt. Zij rees in de hoogte, riep met eene vaste luide stem: Thang Bhale (de gewone aanroeping der godheid Bhairava) en werd driemaal rondgeslingerd. Dit haakslingeren wordt gedaan door kinderlooze vrouwen, opdat Khandoba haar vruchtbaar make, meer echter nog als gelofte, wanneer een kind ernstig ziek is.

Zooals men weet, is Britsch-Indie het land der oude volksvooroordeelen bij uitnemendheid. Het is te vergeefs, dat duizende Engelsche zendelingen dit land in alle rigtingen doorkruisen; hunne pogingen stuiten af op de halsstarrigheid eens volks, dat zijne voorvaderlijke godsdienst en alle bijgeloovige handelingen, daarmede in verband staande, met hand en tand verdedigt. Onder de vele bijzonderheden van dien aard verhaalt het dagblad van Bombay er eene, welke tot nu toe in Europa niet algemeen bekend is. Wanneer”, zoo zegt dit blad, de vrouw van een Radjepoet eenigen tijd onvruchtbaar geweest is, doet zij soms de gelofte, dat haar eerstgeborene zich zelf aan de goden zal opofferen, door van de rots van Oukar-Mundattah, ter hoogte van 60 tot 80 ellen, in eene diepte, bezaaid met puntige en scherpe rotsen, te springen. Het kind wordt alsdan door zijne moeder reeds van zijne vroegste jeugd onderrigt, welk eene gelofte zij gedaan heeft. De bloedverwanten herhalen dit en weldra nestelt dit denk-

CORRESPONDENTIE.

Het stuk van B., over de onderwijzers, is in overweging.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van een welgeschapen Zoon A. BERGHUIS, geliefde Echtgenoote van
P. VAN VELZEL.
Hoogeveen den 12 Sept. 1856.
Eenige en algemeene kennisgeving.

HARDDRAVERIJ

op ZATURDAG den 27 September, bij den Logementhouder G. OLDEKAMP te Makkum, bij Beilen.
TOT PRIJS: **Twee PAARDEZEELEN met KOPEREN STANGEN.**
TOT PREMIE: **Twee HOOFDSTELLEN.**
Alle Paarden zullen worden toegelaten, behalve die prijzen hebben gewonnen. -- Aangifte der Paarden 's morgens om elf uur en de Rijding om twee uur.

DRENTSCHE KANAAL-MAATSCHAPPIJ.

Aan de HOUDERS van BLANCO AANDEELEN wordt bij deze kennis gegeven, dat de **7de GEWONE VERGADERING VAN DEELHEBBERS** bepaald is op VRIJDAG, 26 September 1856, des voormiddags 11 ure, in het HEEREN-LOGEMENT te Meppel; behalve het voorgeschrevene bij de Statuten (Art. 18) moeten in die Vergadering twee Commissarissen worden gekozen, in plaats van de Heeren H. MEINESZ en J. C. RAHDER, welke door het lot zijn aangewezen om af te treden.

Ten zelfden dage en plaatse, ten 10 ure des voormiddags, zal de ACTE VAN DEELNEMING voor **NIEUWE AANDEELEN**, ingevolge Art. 25 der Statuten, worden gepasseerd ten overstaan van den Notaris Mr. L. CARSTEN te Meppel.

Commissarissen:
J. HEEMSKERK Az., President.
H. L. VAN DER LELIJ, Secretaris.

NAAR BATAVIA EN SOURABAIJA

ligt te *AMSTERDAM* in lading, om tegen het einde dezer maand te vertrekken: **Het snelzeilend gekoperd Barkschip *PROVINCIE DRENTHE*,** kapitein H. BECKERING, voerende een bekwamen DOCTOR en hebbende ruime inrigtingen voor den overvoer van **passagiers.**
Daar des Kapiteins Echtgenoote de reis medemaakt, zoo is deze gelegenheid tevens aan te bevelen voor den **overvoer van PASSAGIERESSEN.**
Adres bij de kargadoors HOIJMAN en SCHUURMAN te Amsterdam.

Bij **H. P. A. VAN GORCUM** te Assen is mede te bekomen: dubbel gezuiverde zwarte glanzende **SCHRIJF-INKT**, gebreveteerd door *Z. M. den Koning der Nederlanden*; prijs 65 cent de flesch. — Ook **gekleurde KINDERPRENTEN** tegen *f* 2—50 de riem; het boek 15 cent, en duurdere soorten.

JICHT-PLEISTER.

Het groot aantal lijders aan JICHT en RHEUMATIEK, door deze PLEISTER genezen, maken het den ondergeteekende tot pligt, algemeen bekend te maken, dat deze **PLEISTER** bij hem à 60 cent verkrijgbaar is. Verder debiteert hij met goed gevolg **uitmuntende SLIJMPILLEN**, à 60 cent het fleschje.
H. R. DE HOLL Jr.,
Apothekar
te Hoogeveen.

UIT DE HAND TE KOOP.

Drie kampen op stam staande **AARDAPPELEN** te Kloosterveen, geheel of bij gedeelten. — Te bevragen bij den Veenbaas D. JIPPES aldaar.

BOEKWEIT-VERKOOPING.

In de eerstvolgende week zal de **JAARLIJKSCHE VERKOOPING** van de ¹/₄de garve **BOEKWEIT** van den heer EEKHOUT te Smilde gehouden worden; dag en uur nader te bepalen.

Bij P. J. PERSIJN, Boekhandelaar te Hoorn, is heden van de Pers gekomen en alom verzonden:

Dr. C. G. REHLEN'S
GESCHIEDENIS
DER
ONTDEKKINGEN EN UITVINDINGEN,
VAN HET
begin der menschheid tot op onzen tijd.
Naar het Hoogduitsch
DOOR
I. J. J. SNELLEBRAND.
Prijs *f* 0,75.
Hetzelfde in Carton gebonden . . *f* 0.90.
Hetzelve voor Schoolgebruik . . - 0.40.

Bij **L. SCHIERBEEK** te *Leeuwarden* is gedrukt en alsmede in de voornaamste Boekwinkels te bekomen:
DE VIJFDE DRUK VAN DE
VOLKSGENEESKUNDE
DOOR Dr. **J. F. OSIANDER,**
Hoogleeraar in de Geneeskunde te Göttingen.
Nagezien en vermeerderd met aanwijzingen der kenteekenen van de onderscheidene ziekten, enz.
DOOR **J. A. VAN CORT,**
Officier van Gezondheid der Tweede Klasse bij de Armee.

Dit werk bevat eene groote menigte eenvoudige middelen en raadgevingen, welke de natuur zelve tegen de kwalen en krankheden der menschen heeft daargesteld; men vindt er onder eene menigte andere raadgevingen, tegen: Ontsteking, Koorts, Tandpijn, Hoofdpijn, Verkoudheid, Hoest, Kramp in de Maag, het Zuur, de Hik, Buikloop, Aambeijen, Jicht en Rhumatisme, Aamborstigheid, Kramp in de Borst, Longtering, Ontsteking van den Pisweg, Graveel, Wormen, Lintworm, Vallende ziekte, Koliek, Geelziekte, Waterzucht, Scheurbuik, Ziekten der Kinderen, Klierziekten, Oogziekten, Onvruchtbaarheid, Ziekten der Zwangerheid, Ontsteking der Vrouwelijke Borsten, Verstiging, Schijndood, Behoedmiddelen tegen Besmettelijke Ziekten, de Aziatische Braakloop, Cholera-Morbus, Huiduitslag, Moedervlekken, Zeeziekte, enz., enz.

Een algemeen nuttig Handboek, onmisbaar voor elken Huisvader, inzonderheid voor Landlieden, Zeevarenden, Apothekers en Geestelijken ten platten lande, welke laatsten meermalen als vraagbaak, deswegens gebruikt worden.

De buitengewoon goedkoope prijs van dit Handboek, dat behalve de voorrede en inhoud 302 bladzijden druks bevat, is slechts gesteld op **f. 1.25.**

HERBESTEDING.

Op DONDERDAG den 9 October 1856, des namiddags te één uur, zal aan het GOUVERNEMENTSHUIS te *ASSEN* **bij enkele inschrijving worden HERBESTEED: Het in 1857 BOUWEN eener nieuwe PASTORIJ, met verplaatsing en vertimmering der SCHUUR, voor de Hervormde Gemeente te SCHOONEBEEK, met bijlevering van de daarvoor benoodigde MATERIALEN, welke van Coevorden af, buiten kosten van den Aannemer, door de Gemeente worden aangevoerd.**

Het BESTEK en de VOORWAARDEN van AANBESTEDING, **alleen gewijzigd wat den tijd van oplevering betreft,** zullen ter lezing voorliggen: te Assen in het GOUVERNEMENTSHUIS en te Schoonebeek bij H. LAMBERTS.

Aanwijzing in loco daags voor de BESTEDING van 's morgens tien tot 's namiddags vier uren; terwijl ten allen tijde inlichtingen te bekomen zijn bij de heeren P. KOCK, Hoofd-Ingenieur, en H. A. J. W. VAN BEUSEKOM, Adspirant-Ingenieur van den Waterstaat, en bij de KERKVOOGDEN van voornoemde Gemeente, bij wie ook de TEEKENINGEN kunnen worden ingezien.

Eene Schippersweduwe hier ter stede sukkelde sedert lang aan rheumatiek en jicht door alle leden, zoodat ze bijna geen voet zonder pijn verzetten kon; zij heeft dit voorjaar een **GOLDBERGER'S KETTING** bij mij gekocht en vertelde mij voor eenige dagen, dat zij al lang beter was en hare genezing alleen aan **Goldberger's Ketting** te danken had. P. C. MIRANDE Pz.
Harlingen, 2 Aug. 1856.

Alle rheumatische ziekten, verlammingen, gewrichtspijn, hoofdpijn, oorpijn, kiespijn, maagkramp, krampkolijk, kramp in de borst en in de kuiten, knubbeljicht, verstijving in de leden, aangezigtspijn, zenuwziekten, worden zeker en spoedig door **GOLDBERGER'S KETTINGEN** genezen.

Zij kosten f 1.80 — f 2.70 — f 3.60 — f 5.40.
Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A. VAN GORCUM.
Delfzijl, T. H. WIJNTJES.
Meppel, A. JEULEN.
Hoogeveen, JAN VAN DER WOLDE Jr.
Steenwijk, K. TIMMERMANS.
en in de bekende Depôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND.

Smilde, 7—14 Sept. Bev.: G. van der Velde geb. Slagt[…] van d.; G. Sterken geb. Hollander, van z.; M. Jonker geb. […] der Weide, van z.; G. H. Boerhof geb. Eis, van z. — Over[…] A. J. Ebeltjes, wed. J. Teerden, 85 j.; H. Moes, ruim 2 j. […]

Hoogeveen, 7—14 Sept. Ondertr.: K. Bos met M. de Gra[…] S. Oelen met Johanna Schonewille. — Geh.: R. Slot met […] Stoefzand; D. Sempel met T. van Buuren. — Bev.: A. Gr[…]pen geb. Koster, van d.; A. Huisjes geb. Benjamins, van […] H. Blokzijl geb. IJmker, van d., A. Talen geb. Bloemberg[…] van d.; H. Stoter geb. Boer, van z. — Overl.: R. Klaassen[…] 1½ j. ml.

Meppel, 5—12 Sept. Bev.: B. van den Berg geb. Snoeije[…]bos, van d.; H. Rijkeboer geb. Veneman, van z.; E. Heet[…] geb. Langman, van d.; M. E. Jonker geb. Richter, van z.; G[…] Schutterop geb. Worst, van z. — Overl.: A. Vollendam, 30 w. m[…]

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 16 September.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* —.—
„ N. Omi.	68	„	„ 12.40
dito.	70	„	„ 13.10
„ „ Old.	66	„	„ 11.20
„ „ „	70	„	„ 12.75
Rogge, N. Inl.	62	„	„ 7.20
„ „ „	64	„	„ 7.80
„ „ „	66	„	„ 8.40
Haver, N. dikke	40	„	„ 3.80
„ „	42	„	„ 4.00
„ Voer	36	„	„ 3.60
„ „	40	„	„ 4.00
„ Zwarte	36	„	„ 3.20
„ „	38	„	„ 3.40
Garst, N. wint.	54	„	„ 6.00
„ „ „	56	„	„ 6.40
„ „ somer	56	„	„ 0.00
„ „ knob.	60	„	„ 6.80

Boekweit, sand	60	N.pd. *f*	6[…]
„ „	62	„ „	7[…]
„ veen	64	„ „	0[…]
„ „	66	„ „	0[…]
Paardeboonen..	*f* 7.50	à	8.[…]
Groene Erwten.	„ 00.00	à	00.[…]
Graauwe „	„ 00.00	à	00.[…]
Koolzaad . . .	*f* 12.00	à	15.[…]
Gort, grove .	„ 10.50	à	10.[…]
Gort, parel .	„ 13.50	à	15.[…]
Olie, raap per vat	49.00	à	00.[…]
Raapkoeken.		à	—.[…]
Lijnkoeken	—.—	à	—.[…]
Boter ¼ ton. . . .	—.—	à	—.[…]
Boter ⅛ „		à	—.[…]

Tarwe tot vorige prijzen met weinig handel. Oude Rogge i[n] een doen, nieuwe dito meer begeerd en merkelijk hooger ve[r]kocht. Boekweit meer aan en 50 Cents lager te vergeefsch aa[n]geboden. Garst iets hooger te plaatsen. Dikke Haver meer ge[]vraagd en hooger verkocht, Voersoorten, inzonder de Zwarte lager afgegeven. Boonen en Gort als voren. Koolzaad meest i[n] een doen.

ZWOLLE, 12 Sept. Tarwe *f* 14,50 a *f* 12,50. - Rogge *f* 8,7[…] a *f* 7,75. — Boekweit *f* 9,40 a *f* 9,00. — Nieuwe Aardappel[…] *f* 2,30 a *f* 1,50. — Boter per ⅛ ton *f* 23,00 a *f* 22,50; per […] *f* 1.25 a *f* 0,95.

OLDEMARKT, 13 Sept. Boter ¼ v. *f* 45.50 a 00.00.

HEERENVEEN, 6 Sept. Rogge *f* 0.00 Boter p. ¼ v. *f* 47.0[…]

NOORDWOLDE, 11 Sept. Rogge f 7.75 a f 9.30. — Boter p[…] N. ℔ *f* 1.00 a *f* 1.07.

STEENWIJK, 15 Sept. Rogge *f* 8.15 a *f* 8,60. — Boekwe[…] *f* 7,00 a *f* 9,35. -- Boter per ⅛ ton *f* 22.00 a *f* 00,00.

OOSTERWOLDE, 15 Sept. Rogge f 8.00 tot f 0.00. Zan[d]boekweit f 8.50 tot f 7.75. Veenboekweit f 7.50 tot f 0.00.

AMSTERDAM, 15 Sept. TARWE met eenigen handel prij[s]houdend; 129 ℔ bonte Poolsche f 500; 128 ℔ dito f 470. 47[…] 478. 480 a/Z.; 122 ℔ witb. dito f 475, 478; 126 ℔ bonte di[to] f 470; 126 ℔ dito f 462, 463; 130 ℔ nieuwe roode Nassaudi[]sche f 455; 127 ℔ jarige Geldersche f 450. — ROGGE tot rui[m] vorige prijzen met redelijken handel ter consumtie; 124 ℔ Pommer f 280, 118, 120 ℔ Odessa f 254, 260; 116, 117 ℔ Petersb[…] f 239, 242; 120 ℔ Archangel f 250; 118 ℔ dito f 245 a/Z; 11[…] ℔ dito f 248, 249, 250; 144/2 ℔ nieuwe Inl. f 263, 266; 118 […] Archangel f 247. In veiling is verkocht: 14 l. 116/117 ℔ Am[…] f 245. 246; 34 l. 116 ℔ dito f 245, 247. — GARST als voren[;] 98 ℔ nieuwe Friesche Winter f 205; 116 ℔ jarige Deensch[e] f 258. — HAVER zonder handel. — BOEKWEIT. Van nieuw[e] Inl. was eenige toevoer, welke bij uitslijting aan hoogbenoodig[]den is verkocht: 136, 138, 140/2 ℔ Gooische en Stichtsche f 29[…] 305, 312; 115 ℔ Amersfoortsche f 294; terwijl laat markt 1[…] ℔ Vriesche Zand tot f 250 zeilende bij eenige kwantiteit is af[ge]daan. — KOOLZAAD £ 3 hooger; Haarlemmermeer f 16¼; W[…] en Groot f 16¼; Friesch £ 62½; op 9 v. Olie in Sept. £ 8[…] Oct. £ 87: Nov. £ 87½. — LIJNZAAD in een doen; 108/9 […] Arch. f 317½, 106 ℔ dito f 310. — RAAPOLIE merkelijk hooger; op 6w. f 52¼; Vliegend f 51, 1 Oct. f 50; Nov. f 49¼ […] ¾; Dec. f 49, ½. — LIJNOLIE willig; op 6w. f 42¼; V[…] f 41; 1o. Oct. f 40¼, ½; Nov. f 38; Dec. f 36½, 37; Voorj[aar] f 35. — HENNEPOLIE op 6w. f 47½; Vliegend f 46. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 93 a 96. — LIJNKOEKEN per 10[…] stuks f 9½ a 14.

SCHIEDAM, 13 Sept. MOUTWIJN f 24½ per vat conta[nt] met weinig verkoopers. — JENEVER 100 pct. Amst. proef f 29[…] a 30 per vat contant.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 15 September 1856.

			GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	$63\frac{11}{16}$
„ „	3	„	75¾
„ „	4	„	95⅛
Amort. Synd.	3½	„	
Handelm.	4½	„	132½
O. I. Leening	4	„	94¾
Aand. Holl. Spoorw.			
Aand. Rijn Sp.	4½	„	
Haarl. Meer	5	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	103¾
Dito 1828/29	5	„	103
Cert. 1831/33	5	„	92½
Dito 1840	4	„	85⅝
Dito Stieglits	4	„	$85\frac{7}{16}$
Ins. in Assign.	6	„	
Cert. van dito	6	„	65

			GEBLEVEN.
Polen. Oblig.	4	pct	79½
Spanje. Oblig.	1¼	„	$24\frac{15}{16}$
Obligatiën	3	„	$44\frac{7}{16}$
Binnenl.	3	„	39⅝
Amortisable			
Bewijz. Coup			
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	„	
„ „	4	„	
„ Metal.	5	„	76⅞
„ „ N.	5	„	$85\frac{9}{16}$
„ „	2½	„	39½
Belgie, Cert.	2½	„	
Rothschild	2½	„	52
Portug., Oblig.	3	„	45½
„	4		
Amerika Bank-Act.			$1\frac{7}{16}$

beeld zich zoo vast bij het slagtoffer, dat het dit lot als zijne onvermijdelijke bestemming beschouwt. Men gelooft, dat de ongelukkige na zijn dood onmiddellijk als radja in de andere wereld ontwaakt; mogt hij den verschrikkelijken val overleven, hetgeen, naar men zegt, slechts eens gebeurd is, dan wordt hij radja van Oukar. De vorsten van deze plaats stammen van zulk een persoon af. Van hunnen kant echter dragen zij zorg, om het slagtoffer, voor het den noodlottigen sprong doet, op een schitterend gastmaal uit te noodigen, waarop men zijne spijzen met eenige bedwelmende bestanddeelen vermengt, die in allen gevalle den dood moeten ten gevolge hebben. Sedert eeuwen had geen enkele den sprong overleefd. Men zag hen naar de rots gaan, als gedreven door eene onzigtbare magt. Anderen, wier verbeeldingskracht minder levendig was, waren door prikkelende dranken in een staat van opgewondenheid gebragt. Zoodra zij eenmaal op de rots aangekomen waren, was het onmogelijk terug te treden; gewapende personen, afhankelijk van den radja, sloegen ieder dood, die eene beweging maakt om terug te willen keeren.

In de maand Februarij ll. echter werd een jonge Radjepoet, die op bovengenoemde wijze sterven moest, met de gewone plegtigheid naar den top van eene rots gebragt. Hij had bepaald geweigerd gebruik te maken van het gastmaal des radja's. Toen het noodlottig teeken gegeven werd, nam hij afscheid van zijne familie, nam een groot zonnescherm van palmboombladen, die stevig ineengewerkt waren, uit de handen van een' zijner ooms en wierp zich in den afgrond. Men staarde hem met schrik in den afgrond na. Maar naauwelijks had hij een vierde van de diepte bereikt, toen het zonnescherm zich opende de val vertraagd werd en de jonge man, gedragen door een ligten wind; zonder letsel in een der tuinen van den radja zelven tereg kwam.

Alles schreeuwde mirakel! Vischnou en Brama, vertoornd op den Vorst, hadden iemand gezonden om hem te vervangen! Dat men den radja doodsla, zooals het Vischnou beveelt! Weldra stroomde de menigte naar het verblijf van den vorst, die met zijne geheele familie om het leven gebragt werd, waarna de jonge man in zijne plaats tot radja van Oukar uitgeroepen werd.

Het dagblad van Bombay voegt bij het bovenstaande, dat de jonge man een avonturier was, die een jaar te voren eene opstijging met een luchtballon te Calcutta bijgewoond hebbende, daardoor een begrip van de aerostatieke wetten had gekregen en daarvan gebruik maakte, om den radja van Oukar-Mundattah te onttroonen.

—

Lof der Jenever.

Zij verduistert het verstand, benevelt het geheugen, mismaakt de schoonheid, verlamt de krachten, ontsteekt het bloed, veroorzaakt inwendige en ongeneeslijke wonden, betoovert de zinnen, is een duivel voor de ziel, een dief voor de beurs, de medgezel der bedelaars, het ongeluk der vrouwen en het verdriet der kinderen, zij maakt den sterken zwak, den wijzen gek, en slnit den christen buiten het koningrijk der hemelen.

—

De *Quarterly Review* behelst eenige belangrijke bijzonderheden aangaande de tegenwoordige inrigting der politie te Londen. Het getal der manschappen is thans 5734 (allen inbegrepen), die de wacht houden over 400.000 huizen, ove[r] negentig vierkante mijlen grond wandelen, 8000 befaamde dieven bewaken en 40,000 of 50,000 woelzieke personen i[n] toom houden. Het district, waarover de politie verdeeld i[s,] sluit gedeelten van zeven graafschappen in en heeft in ee[n] omtrek van 90 engelsche mijlen 700 vierkante mijlen, waa[r]van 100 bedekt zijn met „ons Babel van steen en kalk," z[egt] de *Review*. Er bestaan zeventien afdeelingen, die ieder h[…] letter en nummer aan den kraag van den rok dragen. L[et]ter *a* is die van de grootste manschappen, zelfs langer d[…] de gardes, en houdt wacht op de aanzienlijke gedeelten […] stad, in de nabijheid van de koningin, het Parlement […] Dikwijls ontdekt men misdadigers onder het politie-legen; van 1850 tot 1856 werden 1276 man afgedankt, waaronder 68 die wegens misdaad gevonnisd werden. Het nut der ge[]heele magt is kortelings zeer vermeerderd, door de toepassing van den electrischen telegraaf, zoodat elk voorval thans in een oogenblik op alle bureaux bekend is; in geval van op[]loop kan men binnen twee uren 5000 man bijeen breng[en] op eene bepaalde plek, die vijf mijlen in den omtrek […] Charing Cross ligt. De City-politie staat onder een af[zon]derlijk beheer en vereischt uiterst waakzame personen d[…] de vele aantrekkelijkheden, die de drukte der straten ald[aar] voor de dieven oplevert. Men berekende toch, dat reeds […] 1850 ongeveer 68,000 voetgangers en 13,769 rijtuigen, inhou[]dende 52,000 personen, per dag door Cheapside gingen [of] reden. Het getal menschen, dat van des morgens tot de[n] namiddags in de City gebragt werd en ze weder verliet, werd toen geschat op 400.000 en zal thans wel aanzienlijk vermeerderd zijn.

Gedrukt bij **GRATAMA** te Assen.